

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W RZESZOWIE

LRZ.410.1.6.2025

Pan
Piotr Hryniszyn
Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Przemyślu
ul. S. Leszczyńskiego 3,
37-700 Przemyśl

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2024 r. – wykorzystanie dotacji celowej
z budżetu państwa na finansowanie bonu energetycznego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemyślu ¹ , ul. S. Leszczyńskiego 3, 37-700 Przemyśl.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Hrynyszyn Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemyślu ² , od 7 maja 2019 r.
Okres objęty kontrolą	Rok 2024 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2024.
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontroler	Maciej Pilecki, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/8/2025 z dnia 9 stycznia 2025 r. (akta kontroli, str.2-3)

II. Cel kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez MOPS dotacji celowej z budżetu państwa w części 85/18 - województwo podkarpackie na finansowanie wypłat bonu energetycznego w 2024 r. Podstawą sformułowania oceny wymienionego wyżej obszaru były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: - szczegółowego badania próby wniosków o wypłatę bonu energetycznego w zakresie terminowości i rzetelności ich rozpatrywania, - weryfikacji wypłat bonu energetycznego, - analizy prawidłowości i terminowości sporządzenia rozliczenia otrzymanej dotacji na wypłatę bonu energetycznego, Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis stanu faktycznego</i>.
--------------	---

¹ Dalej: MOPS.

² Dalej: Dyrektor lub Dyrektor MOPS.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623

III.Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie w 2024 r. przez MOPS dotacji celowej z budżetu państwa w części 85/18 – województwo podkarpackie na finansowanie wypłat bonu energetycznego.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Środki, które MOPS otrzymał z dotacji celowej na finansowanie bonu energetycznego zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem oraz terminowo rozliczone. MOPS rzetelnie weryfikował wnioski⁵, na podstawie których wypłacano świadczenia zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 23 maja 2024 r. <i>o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego</i>⁶. Wypłaty świadczeń następowały zgodnie z art. 5 ust. 1 <i>ustawy o bonie energetycznym</i>⁷. Dane ujęte w rozliczeniu były zgodne z ewidencją służącą do obsługi świadczeń, a kwoty dokonanych wypłat z dokumentacją księgową jednostki. Niewykorzystane środki zostały zwrócone w pełnej wysokości.

IV.Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie bonu energetycznego.

Opis stanu faktycznego

1.1.

W dniu 19 czerwca 2024 r. Prezydent Miasta Przemyśla na podstawie art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 23 maja 2024 r. *o bonie energetycznym*, wyznaczył Dyrektora MOPS do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty bonu energetycznego, w tym sporządzania informacji o jego przyznaniu i wydawania decyzji w przypadkach, w których mowa w art. 4 ust. 9 ustawy o bonie energetycznym.

Dodatkowo w dniu 22 lipca 2024 r. do prowadzenia powyższych postępowań upoważnionych zostało 13 pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych MOPS (w tym kierownik Działu).

W okresie od 1 sierpnia do 30 września 2024 r. do MOPS wpłynęło łączenie 4106 wniosków, w tym w 476 wnioskach, wnioskodawcy wskazali, że w gospodarstwie główne źródło ogrzewania zasilane było energią elektryczną⁸.

Po 30 września 2024 r. do MOPS nie wpłynął żaden wniosek o wypłatę bonu energetycznego.

(akta kontroli, str.4-20)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Na podstawie analizy 50 spraw dobranych w sposób celowy.

⁶ Dz. U. z 2024 r., poz. 859 ze zm. Dalej: ustawa o bonie energetycznym.

⁷ Na podstawie analizy 80 przypadków wypłaty świadczeń.

⁸ Dalej: wnioski o bon podwyższony.

1.2.

W terminie 60 dni od prawidłowego złożenia wniosku⁹, pracownicy MOPS pozytywnie rozpatrzyli 3582 wnioski o bon energetyczny, w tym 435 wniosków o bon podwyższony. W 155 przypadkach pracownicy MOPS wydali decyzje odmowne (13 decyzji dotyczyło wniosków o bon podwyższony).

(akta kontroli, str.19-20)

1.3.

Po upływie terminu 60 dni od daty złożenia wniosków o wypłatę bonu energetycznego rozpatrzono łącznie 106 wniosków, z czego 37 rozpatrzono pozytywnie – 69 negatywnie.

Przekroczenia powyższego terminu rozpatrzenia wniosków były spowodowane utrudnieniami niezawinionymi przez MOPS na etapie weryfikacji wniosku:

- kierowaniem do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zapytań dotyczących informacji o składkach zdrowotnych wnioskodawców i oczekiwaniem na informację zwrotną,
- wzywaniem wnioskodawców o uzupełnienie braków formalnych, dotyczących składanych wniosków,
- w przypadkach braku potwierdzenia w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, że w gospodarstwie wnioskodawcy, główne źródło ogrzewania zasilane jest energią elektryczną – wzywaniem strony do wyjaśnień,
- w przypadkach odmów przyznania bonu energetycznego – koniecznością zagwarantowania wnioskodawcom możliwości udziału w postępowaniu, w tym wypowiedzenia się co do zebranych dowodów zgodnie z art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeksu postępowania administracyjnego*¹⁰.

W przypadku zbliżającego się terminu 60 dni na rozpatrzenie wniosków, w każdym przypadku informowano wnioskodawców o powodach wydłużenia terminu.

Nie wystąpiły sytuacje, w których wstrzymano się z rozpatrywaniem wniosków z powodu braku środków na wypłatę świadczeń.

(akta kontroli, str.19-28)

1.4.

Bez rozpoznania pozostawiono łącznie 263 wnioski, w tym:

- 48 wniosków z powodu wezwania strony do poprawienia bądź uzupełnienia wniosku i niezastosowania się wnioskodawcy do wezwania w wyznaczonym 14 dniowym terminie,
- 215 wniosków z powodu ponownego składania wniosków przez wnioskodawców, składania na ten sam adres wniosków przez innego wnioskodawcę oraz umarzania postępowań na wniosek strony.

(akta kontroli, str.19-20, 29-31)

⁹ Zgodnie z art. 4 ust. 5 *ustawy o bonie energetycznym - Wniosek o wypłatę bonu energetycznego rozpatruje się w terminie 60 dni od dnia jego prawidłowego złożenia.*

¹⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 572.

1.5.-1.6.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. nie wystąpiły przypadki nierozpatrzenia wniosków złożonych w ustawowym terminie. Dane te były zgodne ze sprawozdaniem z rozliczenia dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wypłat bonu energetycznego sporządzonej przez MOPS za okres od dnia 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

(akta kontroli, str.19-20, 192-195)

1.7.

Wypłaty świadczeń w postaci bonu energetycznego dokonywano w terminie od jednego dnia do 107 dni od daty pozytywnego rozpatrzenia wniosków. W terminie do 7 dni od rozpatrzenia wniosków o bon energetyczny wypłacono środki 302 wnioskodawcom. Po tym terminie świadczenie zostało wypłacone 3306 wnioskodawcom.

(akta kontroli, str.19-20, 293)

1.8.

Do dnia 31 stycznia 2025 r. nie wypłacono świadczeń na rzecz 11 osób, których wnioski rozpatrzono pozytywnie. W pięciu przypadkach niewypłacenie środków wynikało ze zgonów wnioskodawców¹¹. W pięciu przypadkach wypłacenie świadczenia nie było możliwe, ze względu na nieodebranie przekazów pocztowych przez wnioskodawców.

Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych wyjaśniła, że *po zwróceniu należności przez operatora pocztowego z adnotacją o braku możliwości dostarczenia przekazów adresatom, podjęto próby skontaktowania się telefonicznego z wnioskodawcami, jak również pracownik MOPS udał się osobiście pod adresy wskazane we wnioskach. Jedynie z jedną osobą udało się skontaktować i po informacji od pracownika, przedłożył on nr rachunku bankowego, na który bon energetyczny został wypłacony w dniu 6 lutego 2025 r. Z pozostałymi osobami nie ma kontaktu, nie zastano ich również w miejscu zamieszkania pod adresem wskazanym we wniosku, a zapytani sąsiedzi nie znają miejsca pobytu tych osób.*

W jednym przypadku, mimo przyznania bonu energetycznego wnioskodawcy, wniósł on o uchylenie prawa do bonu energetycznego. W związku z powyższym Prezydent Miasta Przemyśla uchylił prawo do bonu energetycznego na wniosek strony.

(akta kontroli, str.19-20, 32-55)

1.9.

Analiza 40 wniosków rozpatrzonych pozytywnie¹² oraz 10 spraw zakończonych wydaniem decyzji o odmowie przyznania świadczenia wykazała, że:

- wnioski zostały złożone terminowo, tj. w terminie od 1 sierpnia do 30 września 2024 r.,
- wnioski o przyznanie świadczenia były prawidłowo weryfikowane. W przypadku stwierdzenia błędów w złożonych wnioskach lub ich niekompletności, pracownicy MOPS wzywali wnioskodawców do poprawienia/uzupełnienia wniosków,
- wnioski zostały zweryfikowane pod kątem liczby osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego oraz kryterium dochodowego,

¹¹ Zgony wnioskodawców nastąpiły już po pozytywnym rozpatrzeniu wniosków.

¹² Łączna wartość przyznanych bonów objętych badaniem wyniosła – 13,9 tys. zł.

- w przypadku składania wniosku w związku z art. 2 ust. 8 *ustawy o bonie energetycznym* (bon o podwyższonej wysokości), zostały zweryfikowane pod kątem wpisania źródła ciepła do CEEB, (fakt dokonanej weryfikacji udokumentowano wydrukiem deklaracji CEEB),
- w aktach analizowanych spraw znajdowało się potwierdzenie weryfikowania wniosków pod kątem: liczby osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego oraz kryterium dochodowego,
- w przypadku przyznania bonu energetycznego przesłano informacje o przyznaniu bonu energetycznego na wskazany przez wnioskodawcę adres poczty elektronicznej, w pozostałych przypadkach przygotowano pisemną informację o przyznaniu świadczenia do odbioru osobistego,
- 12 wniosków o przyznanie świadczenia zostało rozpatrzonych w terminie do 60 dni od daty złożenia, natomiast pozostałe zostały rozpatrzone w terminach od 63 do 85 dni - wnioski rozpatrzone pozytywnie, w terminach od 61 do 93 dni – wnioski rozpatrzone negatywnie. Przekroczenia terminów wynikały m.in. z potrzeby zasięgnięcia informacji o wnioskodawcy w ZUS, wzywania wnioskodawców do uzupełnienia braków formalnych i poprawienia złożonych wniosków,
- w przypadkach pozytywnie rozpatrzonych wniosków w 27 sprawach świadczenia zostały wypłacone w pełnej wysokości, natomiast w 13 przypadkach przyznano świadczenia w obniżonej wysokości¹³,
- we wszystkich przypadkach odmowy przyznania bonu energetycznego wydano decyzje administracyjne o odmowie przyznania wnioskodawcy świadczenia, zachowując wymogi wynikające z KPA,
- powodem wydania decyzji odmownych było we wszystkich przypadkach przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczenia.

(akta kontroli, str. 56-155)

1.10.

W dniu 9 sierpnia 2024 r. Wojewoda Podkarpacki zwrócił się do Prezydenta Miasta Przemyśla o złożenie w terminie do 15 sierpnia 2024 r. wniosku o przekazanie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wypłat bonu energetycznego. Gminy zobowiązane były przekazać informacje o szacowanej liczbie gospodarstw domowych. MOPS przesłał wymagany wniosek 14 sierpnia 2024 r.

W dniu 1 października 2024 r. Wojewoda Podkarpacki zwrócił się o przekazanie informacji dotyczących liczby pozytywnie zweryfikowanych wniosków oraz kwot na wypłatę świadczenia - według stanu na dzień 30 września 2024 r. - do 4 października 2024 r. W wyznaczonym terminie MOPS przekazał wymaganą informację. W informacji tej określił, że liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków wyniosła 2038, na kwotę 767,1 tys. zł (po uwzględnieniu kosztów obsługi kosztów wnioskowana kwota wyniosła 790,1 tys. zł).

Pierwszą transzę środków na wypłatę bonu energetycznego w wysokości wynikającej z wniosku MOPS otrzymał w dniu 18 października 2024 r.

W dniu 16 października Wojewoda Podkarpacki zwrócił się o przekazanie do dnia 25 października 2024 r., informacji dotyczących aktualnej liczby pozytywnie rozpatrzonych wniosków, jak również kwot wynikających z wniosków oraz kwot wynikających z wniosków będących w trakcie rozpatrywania. MOPS przekazał

¹³ Tzn. w wysokości różnicy pomiędzy kwotą przysługującego bonu energetycznego, a kwotą, o którą przekroczony został dochód za 2023 r. na osobę w gospodarstwie domowym

powyższe informacje w dniu wyznaczonym terminie. Zgodnie z informacją przekazaną Wojewodzie Podkarpackiemu, pozytywnie rozpatrzono 3315 wniosków na kwotę 1162,3 tys. zł. Kwota wynikająca z wniosków w trakcie rozpatrywania została określona na 323,6 tys. zł.

Drugą transzę środków w wysokości 705,5 tys. zł MOPS otrzymał 8 listopada 2024 r.

Łącznie na realizację zadania MOPS otrzymał środki w kwocie 1495,6 tys. zł.

(akta kontroli, str. 156-189)

1.11.

Kwota wszystkich wypłaconych świadczeń wyniosła 1350,1 tys. zł. Była ona zgodna z ewidencją księgową kontrolowanej jednostki, wielkościami wynikającymi z programu do obsługi wypłat bonu energetycznego oraz danymi przekazanymi do Wojewody Podkarpackiego w rozliczeniu dotacji. Koszty obsługi programu wyniosły 37,8 tys. zł.

MOPS zgodnie z art. 6 ust. 1 *ustawy o bonie energetycznym* wyliczył wartość dotacji przeznaczonej na koszty wypłacenia bonu w wysokości 3% łącznej kwoty wypłaconej dotacji.

Kwota niewykorzystanej dotacji wyniosła 107,8 tys. zł. Została ona zwrócona na rachunek Wojewody Podkarpackiego 30 grudnia 2024 r.

(akta kontroli, str. 178-205)

1.12.

Wypłaty świadczeń w postaci bonu energetycznego dokonywano w terminie do siedmiu dni od daty pozytywnego rozpatrzenia wniosków dokonano w stosunku do 302 wnioskodawców. Powyżej siedmiu dni wypłacono świadczenie dla 3306 wnioskodawców.

MOPS otrzymał od Prezydenta Miasta Przemyśla pisma z Wydziału Finansów i Budżetu Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie zawiadamiające o przyznaniu środków na sfinansowanie wypłat bonu energetycznego w terminach 21 października 2024 r. (pierwsza transza) oraz 13 listopada 2024 r. (druga transza).

Odpowiednio 21 października oraz 14 listopada 2024 r., Dyrektor sporządził wnioski do Wydziału Finansów Urzędu Miejskiego w Przemyśle o wprowadzenie powyższych środków do planu budżetu MOPS.

Zarządzenia Prezydenta Miasta Przemyśla w sprawie zmian w budżecie na 2024 r., dotyczące środków przekazanych przez Wojewodę Podkarpackiego na wypłatę bonu energetycznego zostały opublikowane 8¹⁴ i 14¹⁵ listopada 2024 r.

Wypłaty środków MOPS zaczął realizować w dniu 8 listopada 2024 r. W tym dniu dokonano wypłat świadczeń dla wniosków rozpatrzonych pozytywnie do 30 września 2024 r. ujętych w informacji przekazanej do Wojewody Podkarpackiego 4 października 2024 r. Wypłaty dotyczące pozostałych wniosków zaczęto realizować w dniu 15 listopada 2024 r.

Szczegółową analizą w zakresie terminowości wypłat bonu energetycznego objęto 80 wniosków. Spośród analizowanej próby w 50 przypadkach wypłata świadczeń następowała w terminie do siedmiu dni od dnia rozpatrzenia wniosku, w pozostałych 30 sprawach, świadczenia wypłacono po upływie 7 dni

¹⁴ Zarządzenie nr 498/2024.

¹⁵ Zarządzenie nr 508/2024.

od dnia pozytywnego rozpatrzenia wniosku (czas oczekiwania na wypłatę świadczenia wyniósł od dziewięciu do 93 dni).

W przypadku 29 wniosków, co do których świadczenia wypłacono w terminie powyżej siedmiu dni, w tym:

- w 18 przypadkach zwłoka w dokonaniu wypłat wynikała z oczekiwania przez MOPS na otrzymanie dotacji od Wojewody Podkarpackiego i dokonanie odpowiednich zmian w budżecie MOPS na 2024 r. przez Prezydenta Miasta Przemyśla,
- w 10 przypadkach zwłoka w dokonaniu wypłat wynikała z oczekiwania przez MOPS na dokonanie odpowiednich zmian w budżecie MOPS na 2024 r. przez Prezydenta Miasta Przemyśla,
- w jednym przypadku zwłoka w dokonaniu wypłaty wynikała z oczekiwania przez MOPS na otrzymanie dotacji od Wojewody Podkarpackiego,
- w jednym przypadku zwłoka w dokonaniu wypłaty wynikała z przesunięcia jej do kolejnej transzy wypłat, które były dokonywane w odstępach tygodniowych (termin realizacji wypłaty – 10 dni).

Wnioski poddane analizie zostały wypłacone w terminie określonym w art. 5 ust. 1 *ustawy o bonie energetycznym*.

(akta kontroli, str. 206-292)

1.13.

Prezydent Miasta Przemyśla 30 stycznia 2025 r. przekazał Wojewodzie Podkarpackiemu rozliczenie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wypłat bonu energetycznego z wyodrębnieniem liczby i kwoty wypłaconych bonów energetycznych, co było zgodne z art. 6 ust. 2 *ustawy o bonie energetycznym*.

Dane w nim zawarte były zgodne z ewidencją służącą do obsługi świadczeń, a kwoty dokonanych wypłat – z ewidencją księgową MOPS.

(akta kontroli, str. 19-20, 178-191, 193-205, 293)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 24 marca 2025 r.

Kontroler

Maciej Pilecki
Specjalista kontroli państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p.o. Wicedyrektor
Witold Pałasz

/-/